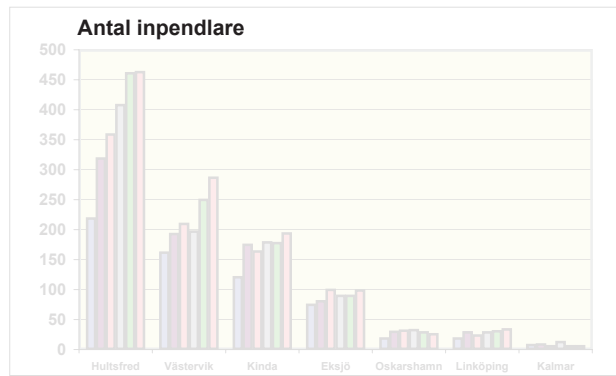
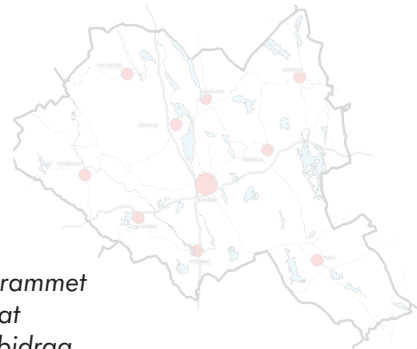

Lokal utvecklings- och översiktsplan 2007

Statistik

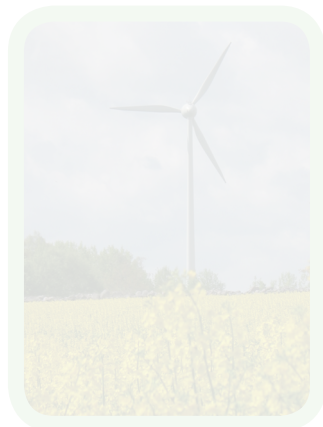
Tätortskartor

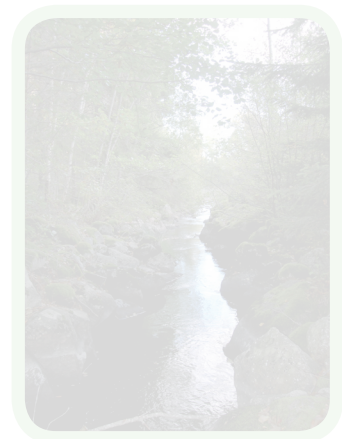
Naturvårdsprogrammet är medfinansierat genom statliga bidrag till lokala och kommunala naturvårdsprojekt (SFS 2003:598)

Naturvårdsprogram

Fotograf: Per Lindegård, Lansstyrelsen

Verksamhetskartor

Miljökonsekvens beskrivning

Utställningshandling

Naturvårdsprogram, Objektsdelen

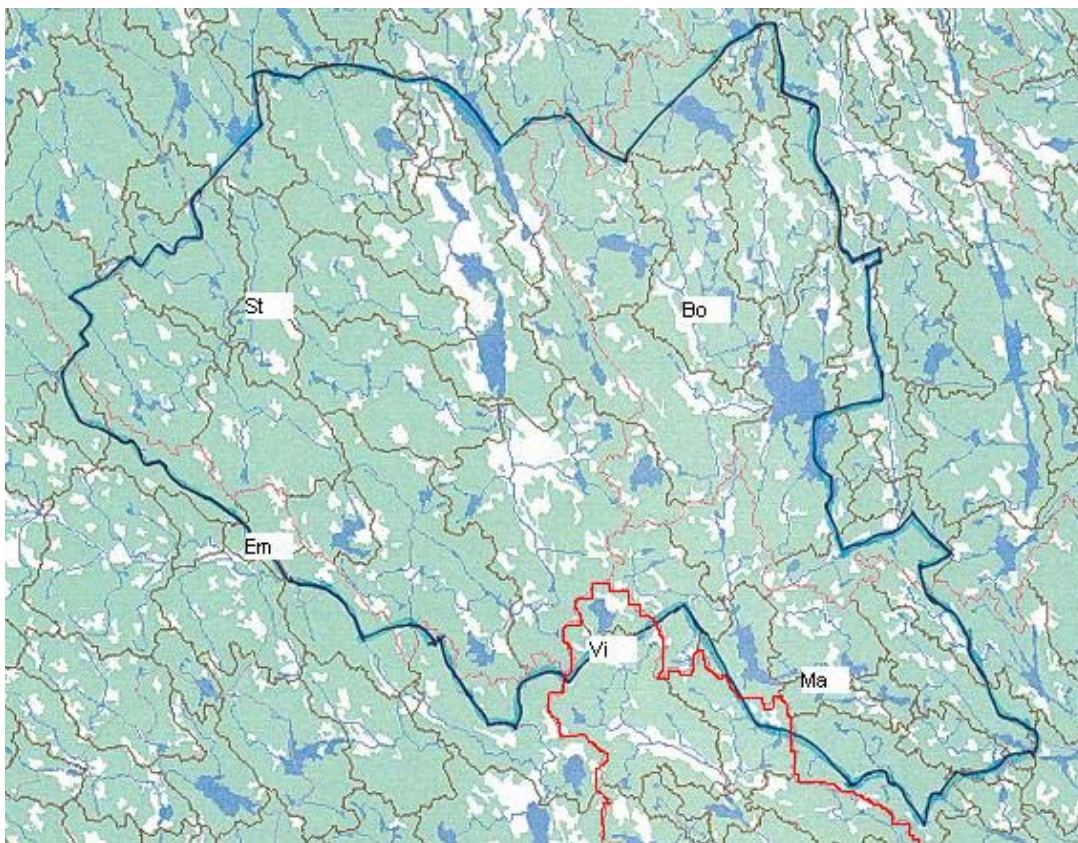
Marströmmens, Emåns och Viråns avrinningsområden

Lokal utvecklings- och översiktsplan 2007
för Vimmerby kommun

Viråns avrinningsområde

Den största delen av Viråns avrinningsområde ligger i Oskarshamns kommun med en stor del i Hultsfreds kommun. Det anses vara ett mycket värdefullt vattensystem eftersom det är relativt opåverkat med många arter av både djur och växter. En större del av området är Natura 2000-område. Den norra grenen med början i sjöarna Ver och Illern, den södra grenen med början i sjön Hummeln. Grenarna möts strax norr om Stensjöby i Oskarshamns kommun för att sedan rinna ut i Östersjön vid Virbo.

I Vimmerby kommun ligger ett källområde till Virån. Det är Solnen som har ett mindre tillflöde från Hålhorvegöl. Avrinningsområdets storlek inom Vimmerby kommun är knappt 12 km². Solnens utflödesbäck kommer efter ett lopp på ca 6 km och en fallhöjd på drygt 20 meter, ner till övre delen av Venaslätten eller Vena möse som det heter i Hultsfreds kommun. Området är skogsdominerat men runt Ramshult, Solnebo och Solnehult finns jordbruksmarker. Tre nyckelbiotoper finns inom avrinningsområdet.

Viråns avrinningsområde i södra delen av Vimmerby kommun

Naturvårdsobjekt inom Viråns avrinningsområde:

Viråns avrinningsområde

Vi 1	Solnen, sjö
Vi 2	Nyckelbiotopsområden vid Solnehult

Naturvärdesklass

III
III

Beskrivningar och naturvärdesbedömningar

Vi 1 Solnen

Naturvärde: Klass III

Motiv: L, N, B, F

Naturtyp: Sjö

Areal: 150 ha

Skydd enligt Miljöbalken: Strandskydd 100 m

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-04-25

Sjöns koordinater enligt SMHI: 63 83 45 – 15 06 97

Avrinningsområde: 73 000 Virån

Maxdjup: 8 m (Uppmätt vid provfiske 1994)

Medeldjup: 3,5 m (Uppskattat vid provfiske 1994)

Höjd över havet: 119,3 m

Ekon. karta: 6F 6b

Beskrivning

Solnen är en relativt grund sjö belägen 8 km sydsydost om Vimmerby tätort. Här finns en sandstrand med kommunal badplats. En hydrologisk mätstation (SMHI) finns vid utloppet. Vattnet är klart till mycket klart. Sjön är oligotrof. En fiskevårdsområdesförening finns, Solnens FVOF, med 20 medlemmar och fisket upplåts till allmänheten genom försäljning av fiskekort.

Vy från badstranden vid Solnen

Foto Björn Holm

Flora och fauna

Nätprovfiske utfört 1994: Abborre, mört, gädda, sarv samt sutare fångades. Abborren dominerade och årsyngel av både mört och abborre fångades. Även på de djupaste områdena fångades fisk. Detta är goda tecken på att sjön mår bra. I utloppsbacken finns elritsa. I Smålands floras inventering finns ett flertal arter noterade: notblomster, styvt braxengräs, vekt braxengräs, hårslinga, strandranunkel, smal kaveldun, krusnate, grovnate m.fl.

Kemisk/fysikalisk status

Kvicksilverundersökningar har gjorts på sjöns gäddor, senaste resultat 0,33 mg Hg/kg fisk. Enligt kommunens försurningsundersökning har sjöns vatten en mycket god buffringsförmåga mot sura ämnen.

Bevarande av naturvärdena

Utsläpp av försurande ämnen, närsalter och miljögifter kan påverka sjöns ekologiska värden negativt.

Litteratur och referenser

Redogörelse för översiktlig naturvårdsinventering i Vimmerby kommun, Sune Andersson 1972.

Provfisken i sjöar 1930-1993. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1994:11.

Rapport om kvicksilver i Kalmar läns sjöar och kustvatten. Kalmar läns Luftvårdsförbund 1997.

Flodpärlmusslan i Kalmar län, Lennart Johansson. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1991:1

Vi 2 Solnehult, nyckelbiotoper

Naturvärde: Klass III

Motiv: N

Naturtyp: Bergbrant, hassellund

Areal: 3,2 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-04-25

Ekon. karta: 6F 6b

Beskrivning

Vid Solnens västra strand, ca 1 km norr om Solnehult, finns en bergbrant med lövträdsdominans. Det finns gott om senvuxna träd och mostäcket är ymnigt. Speciellt på ekarna är förekomsten av hänglavar riklig. Här finns enstaka torrträd.

Strax norr om Solnehult finns en igenväxande hagmark. Inslaget av hasselbuskage är stort och här finns gott om gamla hasselbuskar. Torrträden är tämligen vanliga medan lågorna är enstaka. Här finns också gammalt odlingsröse.

Flora och fauna

Dominerande trädslag i bergbranten är ask men här finns även ek, oxel, tall, gran och fågelbär.

I hassellunden är fördelningen ganska jämn mellan vårtbjörk, glasbjörk, gran, ek och klibbal.

Bevarande av naturvärdena

Bergbranten lämnas orörd. I den igenväxande hagmarken bör eventuella barrträd gallras bort.

Litteratur och referenser

www.svo.se

Emåns avrinningsområde

Den västra delen av Vimmerby kommun tillhör Emåns avrinningsområde. Silverån utgör gräns mot Eksjö och Hultsfreds kommuner.

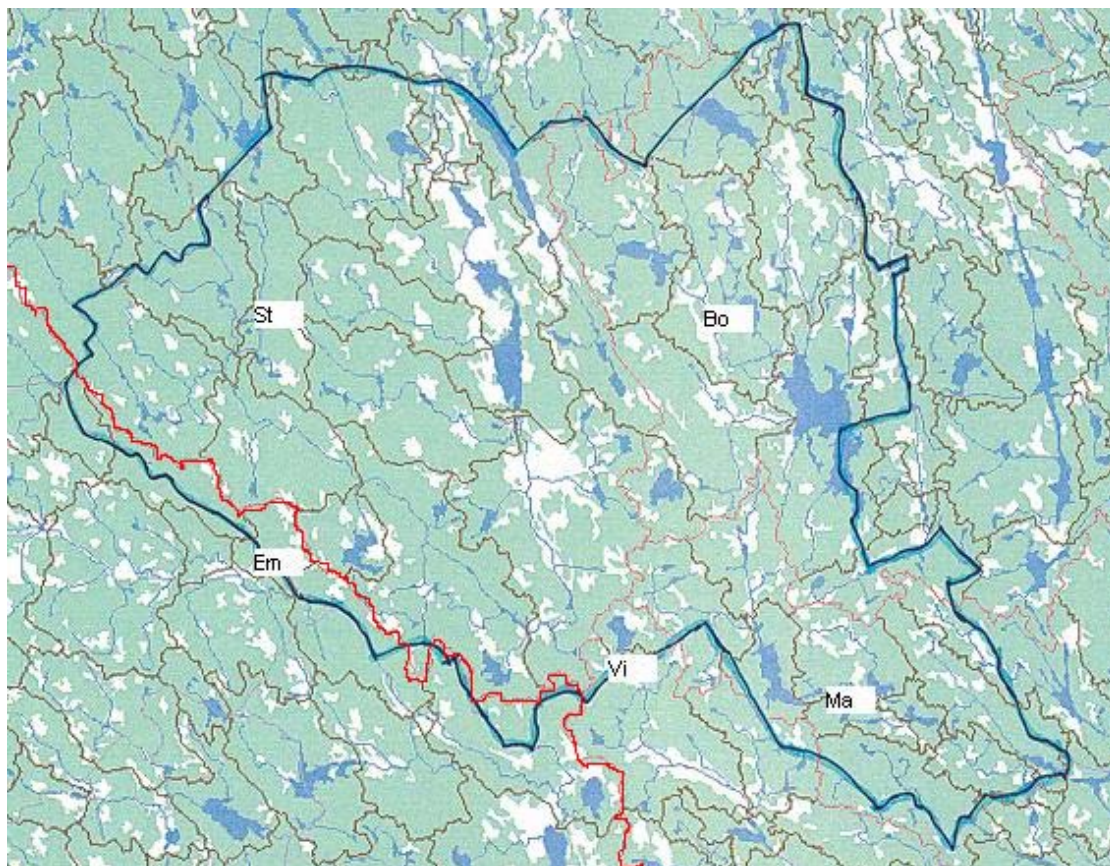
Silverån rinner här i en ådal med mäktiga isälvsavlagringar och urskogsartade tallskogar. Sträckan inom Vimmerby kommun, från Gnöstasjön i Rumskulla socken med en höjd över havet på 150 meter, ner till sydvästra delen av Pelarne socken vid gränsen mot Hultsfreds kommun där höjden över havet är ca 114 meter, faller ån 36 meter. Vid Tyresbo kvarn (Skvaltet), Hulta kvarn och Emarpe kvarn finns dammar. Vid Hulta kvarn har ett omlöp byggts så att fiskar och andra djur ska kunna passera dammen.

I övre delen av ådalens nordöstra sida finns flera höjder på 250 m.ö.h. I söder reser sig östra dalsidan till ca 200 meter. Höjdskillnaden längs dalgången är alltså ca 100 meter.

Högt belägen på vattendelaren mellan Silverån och Stångån ligger byn Gnöst. Liknande höjdlägen har också byarna/gårdarna Källeberg, Kåremåla, Norrlida, Rökulla, Stolparp, Sevedstorp, Kuarp och Eldstorp.

Söder om Mariannelund rinner Brusaån ihop med Silverån. 1977 lades massafabriken i Mariannelund ner vilket resulterade i att Silverån fick mycket bättre vatten. Tidigare kunde pH-värdet i Brusaån tidvis uppmätas till neråt 4,0 pga sura utsläpp från fabriken.

Mariannelunds tätort har ett vattenverk på östra sidan av Norra Åsjön, i Vimmerby kommun, där man tar grundvatten ifrån isälvsavlagringarna.

Emåns avrinningsområde i Vimmerby kommuns sydvästra del.

Dammen vid Emarpe kvarn

Foto Björn Holm

1 km norr om Hulta såg finns en ravin kallad Trollegata. Den ena sidan av ravinen reser sig 40 meter över stigen. Bergväggen används som klättervägg och här finns flera klätterleder. 4,5 km västsydväst om Rumskulla tätort finns Väggeberg, ett tallskogsdominerat naturskogsområde som utsetts till Natura 2000-område. I Silverån har flera projekt gällande biologisk återställning genomförts.

Tallmossen i botten av Urkons håla

Foto Björn Holm

Dalgången utmärks av för länet ovanligt mäktiga isälvsavlagringar och tydliga spår efter isälvarnas erosion. Utmed dalsidan finns terrasser på olika nivåer som är glest bevuxna med tallskog. I anslutning till dalsidan finns väl utbildade exempel på raviner och slukrännor. Den mest markanta dödisgropen, Urkons håla, har femton meter höga, mycket branta sidor. I botten finns en tallmosse.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Översiktlig grusinventering Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1985:3

Högländsvatten, naturvärden och nyckelbiotoper. Länsstyrelsen i Jönköpings län Meddelande 2002:13

Odlingslandskapet i Kalmar län, bevarandeprogram för Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Naturvårdsobjekt inom Emåns avrinningsområde:

Emåns avrinningsområde

Naturvärdesklass

Em 1	Silverån, vattendrag	I
Em 2	Isälvsavlagringar i Silveråns dalgång	I
Em 3	Gnöst, hagmarker	I
Em 4	Gnöst, värdefull skog	II
Em 5	Våtmark vid Svartgöl	III
Em 6	Bergbrant vid Gnöst	III
Em 7	Kåremåla, liten sprickdal	III
Em 8	Trollegata, ravin	III

Beskrivningar och naturvärdesbedömningar

Em 1 Silverån

Naturvärde: Klass I

Motiv: Z, G, L, F, K

Naturtyp: Vattendrag **Längd:** inom Vimmerby kommun ca 24 km inkl sjöar

Skydd enligt Miljöbalken: SSO 100 m, även skyddad enligt 4 kap 6 §

Status: RNv (Silveråns dalgång), N 2000

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass I **Uppdaterat:** 2006-01-17

Ekon. karta: 6F 9f, 6F 8f, 6F 8g, 6 F 8h, 6F 7h, 6F 7i, 6F 6i

Koordinater: 63 83 20-14 93 65 (Vid gränsen mot Hultsfreds kommun)

Kommundel: Rumskulla, Pelarne

Beskrivning

En del av Silverån utgör gräns mellan Vimmerby och Eksjö kommuner och även mellan Jönköpings och Kalmar län. Ån rinner här i en ådal kantad av mäktiga isälvsavlagringar med

barrskog. Vattendraget är på denna sträcka mestadels grunt med ett vattendjup på mindre än 0,5 meter och domineras av svagt strömmande förhållanden. Restaurering av vattenbiotoper har gjorts i ån. Återinplantering av flodpärlmussla och utläggning av död ved är några av de vidtagna åtgärderna.

Silverån vid Vakten

Foto: Björn Holm 2005-06-16

Flora och fauna

En naturvärdesbedömning har gjorts 2001 där Silverån bedöms ha mycket höga naturvärden.

Vid ån har både strömstare och forsärla iakttagits.

Man har vid undersökningar funnit hela 70 bottenfaunaarter/släkten. Bland bottenfaunan finns en rödlistad art, *Rhitrogena germanica*, i klassen NT. Bottenfaunan är mycket artrik och de fångade arterna indikerar att ”inga försurningsproblem förekommer” och bottenfaunan är ”ej eller obetydligt påverkad av försurning”. Naturvärdet bedöms vara mycket högt.

Flodpärlmussla finns i Silverån. Efter att den försvunnit, möjligen p.g.a. utfiskning, inplanterades åter ett antal musslor på tre platser 1992. Vid en efterkontroll 1998 konstaterades att återinplanteringen varit mycket lyckad. Överlevnaden var nära 100 %. De senaste åren har flodpärlmusslor satts ut på ytterligare ett tiotal ställen i ån. Utterspillning har observerats årligen de senaste åren. Både utter och flodpärlmussla är rödlistade och klassade som sårbara.

En del av Silverån är upplåtet för fiske genom fiskevårdsområdesföreningen Silveråns FVOF.

Inte mindre än åtta olika fiskarter har noterats, nämligen abborre, bergsimpa, elritsa, gädda, lake, mört, stensimpa och öring.

Öringen har en särskilt stor betydelse som värd för mussellarver.

Signalkräfta har inplanterats.

Det finns tidiga uppgifter (Haak 1965) om iakttagelser av hasselsnok i bergen vid Hamphorva.

Speciella förhållanden

Positiva: Skogliga nyckelbiotoper, historiskt flodpärlmusselvatten, riksintresse för naturvård, referensvattendrag, mycket klart vatten, strömvattenfiske, biotopvård genomförd, värdefulla biflöden (Susehålsbäcken i grannlänet), sumpskogsområde i anslutning till vattendraget.

Negativa: Höga kvicksilverhalter i fisk har uppmätts. Inplantering av främmande art (signalkräftan).

Bevarande av naturvärdena

Åns höga naturvärden har förutsättningar att bevaras om utsläpp av försurande ämnen, närsalter och miljögifter undviks. Skogsavverkningar nära stränderna kan också negativt påverka åns ekologiska värden liksom grustäkt, även husbehovstäkt. Dessa åtgärder måste alltså undvikas.

Litteratur

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Höglandsvatten, naturvärden och nyckelbiotoper. Länsstyrelsen i Jönköpings län Meddelande 2002:13

Innan sägnerna dö, Victor Haak 1965.

Flodpärlmusslan i Kalmar län, Lennart Johansson. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1991:1

Bottenfaunan på 34 lokaler i Kalmar län hösten 1992, Medins Sjö- och Åbiologi AB.

Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1993:8

Silveråns FVOF

Em 2 **Isälvsavlagringar Silveråns dalgång** **Naturvärde:** Klass I

Motiv: G, L

Naturtyp: Barrskogsbevuxet isälvsdelta

Areal:

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: N2000, RNv, ÖGI klass I-III, GISGU klass 1-3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass I-II

Uppdaterat: 2006-01-17

Beskrivning

Ådal med mäktiga isälvsavlagringar som bär tydliga spår av isälvarnas erosion. Området är till största delen tallskogsbevuxet och topografin är mycket omväxlande. Utmed dalsidan finns flera terrassplan på olika nivåer. Dessa är golvplana och glest bevuxna med tallskog. Den mest välutbildade dödisgropen, Urkons håla, har 15 meter mycket branta sidor med en tallmosse i botten.

Urkons håla 2005-06-15

Foto: Björn Holm

Från länsgränsen och ned förbi Gnöstasjön ligger stora mängder isälvsmaterial lateralt till den nordöstra dalsidan. Såväl terrasser som lateralåsar förekommer och sluttningen ned mot det breda åsplanet är mestadels brant. 300 m söder om Hammerdal terrassen av en 10-12 meter djup erosionsränna. Längre mot sydost kan sex välutbildade terrasser urskiljas, var och en representerande olika erosionsbaser

Partiet mellan Rösjön och en punkt 2 km sydost om Väggeberg har synnerligen högt värde ur naturvårdssynpunkt. Omedelbart söder därom finns den sägenomspunna Urkons håla, en magnifik dödisgrop med 15 m höga, mycket branta sidor och en tallmosse, ca 70x 100m stor, i botten.

Flora och fauna

Den sällsynta, fridlysta mosippan, växer i området

Bevarande av naturvärdena

Inga tåkter tillåts inom området.

Mosippans växtplats bör skyddas från igenväxning och kalhuggning.

Litteratur

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Översiktlig grusinventering Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1985:3

Grusinventering Vimmerby kommun. SGU 2005

Smålands flora, databas.

Em 3 Gnöst, hagmark

Naturvärde: Klass I

Motiv: Z, K, N

Naturtyp: Hagmark, hamlade träd

Areal: 5,6 ha

Skydd enligt Miljöbalken: N2000

Status: RBO klass 2, ÄoB

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-01-17

Ekon. karta: 6F 9f

Socken: Rumskulla

Hage med odlingsrösen.

Foto: Björn Holm

Beskrivning

Byn Gnöst ligger högt belägen, ca 230 m.ö.h., på en sluttning mot söder och öster. De flesta husen är äldre men välbevarade. I åker- och betesmark finns talrika rösen och stentippar. I de ställvis kraftiga sluttningarna har åkermarken terrasserats. Hamlade träd förekommer och en bit norr om den nuvarande byn finns ett område med fossil åkermark, vilket benämns Gamla Gnöst. Miljön är oerhört betydelsefull med hagmarker, hamlade träd och äldre hus. 500 meter sydost om byn finns en NO-sluttning med lundartad granskog. Här finns en mycket artrik landmolluskfauna (sniglar och snäckor). Vid byn finns ett par områden som utgör skogliga nyckelbiotoper och naturvärden.

Flora och fauna

Natura 2000-området omfattar tre betesmarker och en f.d. löväng (Brunnsängen). Norr om byn ligger två betesmarker, en öppen torr-frisk och en björkhage. Väster om byn ligger Brunnsängen, en gammal frisk-fuktig löväng som idag betas. Här finns 23 gamla hamlade askar, några ihåliga. Sydost om byn ligger en betad fuktäng med åtta hamlade askar och några ekar.

Gnöst är en mycket värdefull lokal för fladdermöss.

Speciella förhållanden

Avrinningen sker dels till Stångåns vattensystem norr och öster om byn, dels till Silveråns vattensystem väster och söder om byn.

Bevarande av naturvärdena

Bevarandeplanen för Natura 2000-området Gnöst måste följas. Där finns bl.a. detaljerade skötselansvisningar för områdets viktiga miljöer och strukturer.

Litteratur

Odlingslandskapet i Kalmar län, bevarandeprogram för Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventeringen av barbastell (*Barbastella barbastellus*) i Sverige 1999-2003. Ingemar Ahlén Redovisning av fladdermusinventeringen i bl.a. Vimmerby kommun. Thomas Johansson, Länsstyrelsen i Kalmar län 2002.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004

Landlevande mollusker i Kalmar län. I. Fastlandsdelen. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1998:11

Bevarandeplan för Natura 2000-området Gnöst. Länsstyrelsen i Kalmar län 2006.

Em 4 Gnöst, värdefull skog

Naturvärde: Klass II

Motiv: Z, K, N, BM

Naturtyp: Lövskogslundar, granlund

Areal: 7 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: RBO klass 2, SVS nyckelbiotop, naturvärde

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-01-17

Ekon. karta: 6F 9f

Socken: Rumskulla

Beskrivning

Byn Gnöst ligger högt belägen, ca 230 m.ö.h., på en sluttning mot söder och öster.

De flesta husen är äldre men välbevarade. I åker- och betesmark finns talrika rösen och stentippar. I de ställvis kraftiga sluttningarna har åkermarken terrasserats. Hamlade träd förekommer och en bit norr om den nuvarande byn finns ett område med fossil åkermark, vilket benämns Gamla Gnöst. Miljön är oerhört betydelsefull med hagmarker, hamlade träd och äldre hus. 500 meter sydost om byn finns en NO-sluttning med lundartad granskog. Här finns en mycket artrik landmolluskfauna (sniglar och snäckor). Vid byn finns ett par områden som utgör skogliga nyckelbiotoper och naturvärden.

Flora och fauna

Vid Gamla Gnöst finns en 3,2 ha stor nyckelbiotop som är en rest av en tidigare löväng. Här finns gamla grova aspar och ek. Inslaget av död ved är markant. Nordost om byn finns en igenväxande hagmark. Strax öster om byn finns en tidigare betad hagmark med grova ekar samt hamlad alm och ask. Flera av träden är ihåliga. Området är översilningsmark. Gnöst är en värdefull lokal för fladdermöss.

Nordostsluttningen sydost om byn hyser flera ovanliga arter av snäckor. Lokalen tillhör de artrikaste i Kalmar län. Här växer en lundartad flora med bl.a. blåsippa, tibast, ekorrbär och ormbär. I buskskiktet finns hassel, ask, asp och måbär.

Nyckelbiotop med ekar Foto: Björn Holm

Speciella förhållanden

Avrinningen sker dels till Stångåns vattensystem norr och öster om byn, dels till Silveråns vattensystem väster och söder om byn.

Bevarande av naturvärdena

När innevarande miljöstödsperiod upphör måste skötselavtalet förnyas, antingen genom en ny stödperiod eller annat avtal. Inga negativa förändringar får ske i hus eller träd där fladdermöss har sina sommarkolonier.

Litteratur

Odlingslandskapet i Kalmar län, bevarandeprogram för Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventeringen av barbastell (*Barbastella barbastellus*) i Sverige 1999-2003. Ingemar Ahlén Redovisning av fladdermusinventeringen i bla. Vimmerby kommun. Thomas Johansson, Länsstyrelsen i Kalmar län 2002.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004

Landlevande mollusker i Kalmar län. I. Fastlandsdelen. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1998:11

Em 5 Sumpskog vid Svartgöl

Naturvärde: Klass III

Motiv: N

Naturtyp: Kärrskog, göl

Skydd enligt Miljöbalken:

Areal: 8 ha

Status: SVS sumpskogsinventeringen klass 1
Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -
Ekon. karta: 6F 9f

Uppdaterat: 2006-05-17
Socken: Rumskulla

Beskrivning

Svartgöl är belägen ca 1,5 km söder om byn Gnöst på 166 m.ö.h.

Flora och fauna

Tall dominerar kärrskogen men ungefär en femtedel är björk och klibbal.

Bevarande av naturvärdena

Dikning bör undvikas liksom slutavverkning i skogen runtom.

Litteratur och referenser

www.svo.se/

Em 6 Bergbrant vid Gnöst

Naturvärde: Klass III

Motiv: N

Naturtyp: Bergbrant

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: SVS nyckelbiotop

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Ekon. karta: 6F 9f

Areal: 1,1 ha

Uppdaterat: 2006-05-17

Socken: Rumskulla

Beskrivning

Bergbranten är belägen ca 1,5 km sydväst om byn Gnöst. Marken har ett ymnigt mosstäck och här finns en rikedom på hänglavar.

Flora och fauna

Gran dominerar men här finns även gammal grov asp. Lågor av barrträd är vanligt och enstaka torrträd står kvar.

Bevarande av naturvärdena

Avverkning bör undvikas och skogen lämnas till fri utveckling.

Litteratur och referenser

www.svo.se/

Em 7 Kåremåla, granskog i mindre sprickdal

Naturvärde: Klass III

Motiv: N

Naturtyp: Äldre granskog i liten sprickdal

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: SVS nyckelbiotop

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Ekon. karta: 6F 9f

Areal: 1,2 ha

Uppdaterat: 2006-05-17

Socken: Rumskulla

Beskrivning

Sprickdalen är belägen 3-400 m sydväst om byn Kåremåla. Här råder hög och jämn luftfuktighet och marken har ett ymnigt mosstäck.

Berghäll i den täta skogen Foto: Björn Holm

Flora och fauna

Gran dominerar men här finns även enstaka gammal grov alm och lind. Här finns en källa.

Bevarande av naturvärdena

Avverkning bör undvikas och skogen lämnas till fri utveckling.

Litteratur och referenser

www.svo.se/

Em 8 Trollegata

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, G, F

Naturtyp: Djup ravin

Areal: ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-05-17

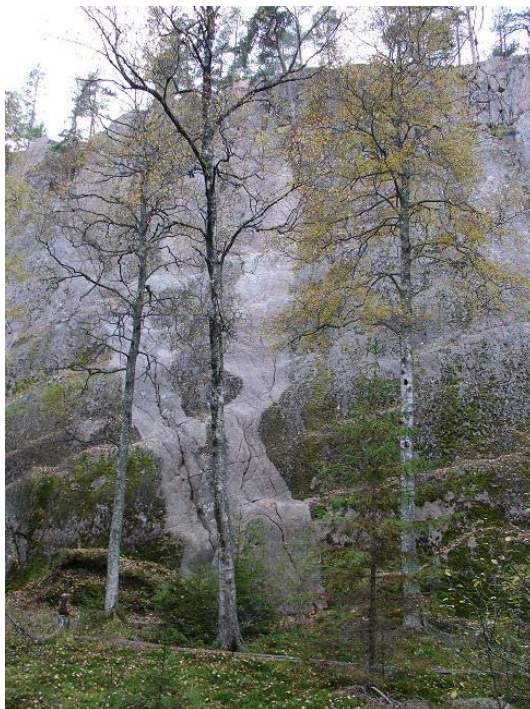
Ekon. karta: 6F 8h

Socken: Rumskulla

Beskrivning

Trollegata är belägen 3-400 m sydväst om byn Kåremåla. Det är en 250 meter lång ravin med en upp till 40 meter hög, slät bergbrant på ena sidan och en storblockig rasbrant på andra sidan. I ravinens botten finns en dubbelspång över den fuktiga mossen. Avrinningen sker åt söder.

Ingången till ravinen i södra änden är fem meter bred och sedan vidgar den sig till 25-50 meter.

Trollegatas klättervägg Foto: Björn Holm

Den höga bergbranten används för klättring och Sevedeleden passerar genom ravinen.

Flora och fauna

Ravinens botten är en våtmark med vitmossor, björnmossor, björk, asp och gran.

Bevarande av naturvärdena

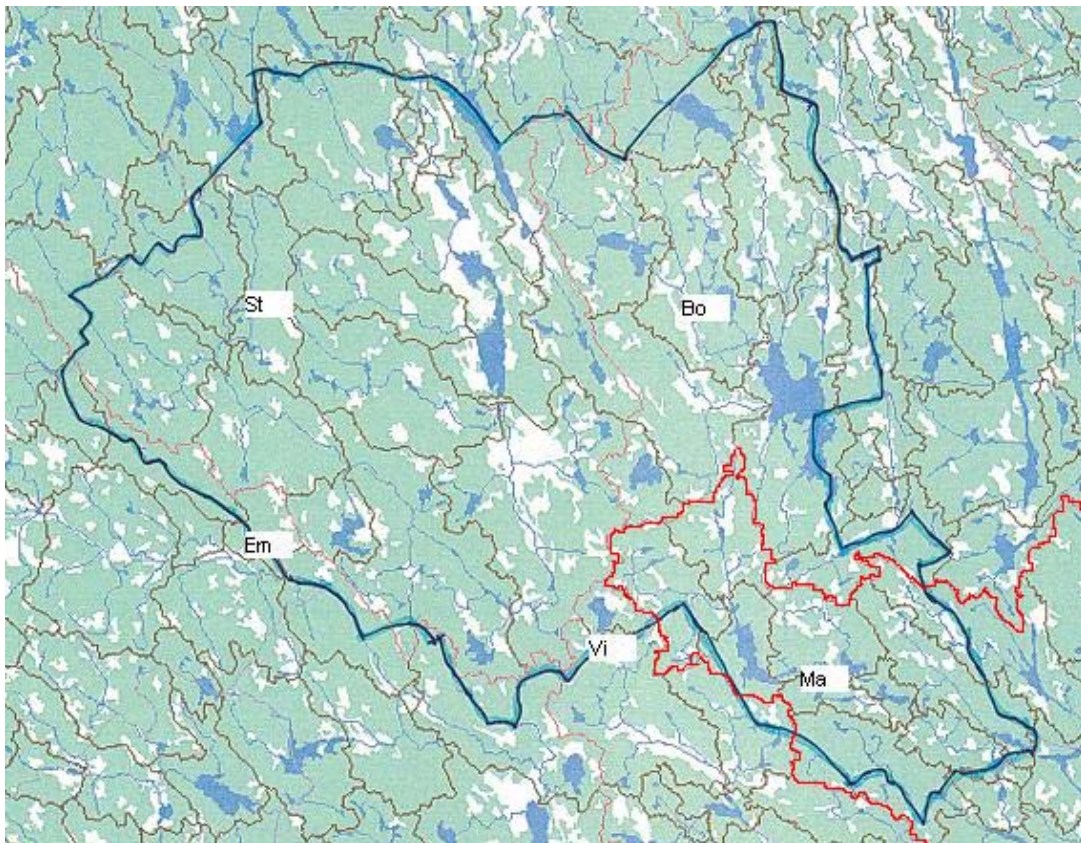
Litteratur och referenser

Innan sägnerna dö. Victor Haak 1965.

Marströmmens avrinningsområde

Den del av Marströmmens avrinningsområde som finns i Vimmerby kommun präglas av berggrundens sprickdalar med riktningen nordväst-sydost.

Området domineras av barrskog och blandskog. Vid Tuna finns en planterad mindre bokskog och i övrigt finns en hel del grova lövträd, oftast ek. Stora ekar finns bl.a. vid Tuna och Kulltorp. I södra delen av Tuna socken finns flera lokaler med den sällsynta laven blomskägglav. Uppodlade områden finns i huvudsak mellan Höghult och Fjälsterområdet, längs Tunaåsen från Gränsjön till Flohult, området runt Gryssebo, dalgångarna vid Össebo-Falla, Pipetorp, Vånga-Gåsefall samt mellan Smedserum och Kulltorp. Ängs- och hagmarker som är välhävade och opåverkade av gödsling är ovanliga i denna del av kommunen men det finns t.ex. vid Vassemåla, Pipetorp och Björkefall. Vägen mellan Tuna och Ishult i Oskarshamns kommun löper hela tiden på den ursvallade och relativt låga Tunaåsen och dominerar därvid området.

Marströmmens avrinningsområde i Vimmerby kommuns sydöstra del.

Marströmmens översta lopp kallas Tunaån och rinner från Grindeln, Holmsjön och Gryssjön nordväst om sjön Möckeln. Efter att ha passerat Tunasjön, Gallsjön och Bredsjön i Vimmerby kommuns sydöstra del fortsätter ån mot sydost genom Slissjön och ytterligare några sjöar. Vid Ölvedal vänder ån rakt norrut och efter att ha genomrunnit bl.a. den långsmala sjön Maren så småningom mynna i Östersjön vid Solstadsström på gränsen mellan Oskarshamns och Västerviks kommuner. Tunaån delar sig i två grenar en bit söder om Gallsjön. Den norra grenen rinner via Lillsjön, Smedstorpasjön, Mjösjön och Bredsjön till Slissjön medan den södra grenen rinner förbi Kvilleholm och via Kulltorpasjön ut i Slissjön.

Naturvårdsobjekt inom Marströmmens avrinningsområde:

Marströmmens avrinningsområde	Naturvärdesklass
Ma 1 Gryssjön, sjö	III
Ma 2 Holmsjön, sjö	IV
Ma 3 Hage vid Vassemåla	III
Ma 4 Hage vid Bredbråten	III
Ma 5 Åsar väster om Hällerum	II
Ma 6 Hage vid Höghult	III
Ma 7 Höghultsdeltat, geologisk bildning	I
Ma 8 Hage vid Hällerum	III
Ma 9 Fågelmossarna	III
Ma 10 Möckeln, sjö	II
Ma 11 Lövängsrest vid Boda	III
Ma 12 Hage vid Källeberg	III
Ma 13 Hagar vid Björkhult och Blixtorp	III
Ma 14 Tunaåsen	II/III
Ma 15 Tunasjön, sjö	III
Ma 16 Udde vid Tunasjön, barrnaturskog	III
Ma 17 Frögölen, igenvuxen sjö	II
Ma 18 Gallsjön, sjö	III
Ma 19 Tunaån, vattendrag	III
Ma 20 Skogskyrkan	III
Ma 21 Holmsjön, igenvuxen sjö	II
Ma 22 Flohultagölen	III
Ma 23 Våtmarker vid Kulltorp, Tunaån	IV
Ma 24 Våtmarker vid Skirsjön	III
Ma 25 Klemmestorp-Gröstorp, lövängsrester, ädellövnaturskog	III
Ma 26 Våtmarker vid Mokvarn, Tunaån	IV
Ma 27 Hage vid Hökhult	III
Ma 28 Grova ädellövträd, Kulltorp	III
Ma 29 Björkefall	III
Ma 30 Kulltorp, ädellövskog	III
Ma 31 Kulltorpasjön, sjö	III
Ma 32 Bredsjön, sjö	II

Beskrivningar och naturvärdesbedömningar

Ma 1 Gryssjön

Naturvärde: Klass III

Motiv: B, Z

Naturtyp: Oligotrof sjö

Areal: 32 ha

Skydd enligt Miljöbalken: Strandskydd 100 m

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-05-19

Sjöns koordinater enligt SMHI: 638687-150935

Avrinningsområde: 72 000 Marströmmen

Maxdjup: 13,3 m

Medeldjup: 4,5 m

Höjd över havet: 124,5 m

Ekon. karta: 6G 7b, 6G 7c

Socken: Vimmerby

Beskrivning

Gryssjön är en ganska näringsfattig sjö belägen ca 9 km sydost om Vimmerby tätort. Omgivningarna domineras av barrskog och hållmarker. Flera mindre sandstränder finns. Sjön nyttjas som bad- och fiskesjö och hyser ca fem båtar. Vid sjöns östra ände ligger den f.d. järnvägsstationen i Vassemåla.

Flora och fauna

Vid nätprovfiske 1996 fångades 4 olika fiskarter: abborre, mört, gädda och sutare.

Enligt Smålands flora finns bl.a. följande vattenväxter: notblomster, vekt braxengräs, styvt braxengräs, sylört, strandranunkel, strandpryl, spikblad, nålsäv och dysäv. I strandzonen växer pors och björk.

Bland fågelarterna finns storlom och fiskmås.

Gryssjön, norra stranden.

Foto: Björn Holm

Kemisk/fysikalisk status

De vattenprovtagningar som görs regelbundet visar att Gryssjön har en god buffringsförmåga mot försurning. Sjön är näringsfattig med låga fosforhalter.

Bevarande av naturvärdena

Utsläpp av försurande ämnen, närsalter och miljögifter samt markavvattning och storskaligt skogsbruk kan påverka Gryssjöns ekologiska värden på ett negativt sätt och måste därför undvikas.

Litteratur och referenser

Databas, Smålands flora

Kem/fys Vimmerby kommun - Länsstyrelsen i Kalmar län, miljövårdsenheten

NORS, databas för nätprovfisken,

Ma 2 Holmsjön

Naturvärde: Klass IV

Motiv: N

Naturtyp: Oligotrof sjö

Areal: 20 ha

Skydd enligt Miljöbalken: Strandskydd 100 m

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-05-19

Sjöns koordinater enligt SMHI: 638797-150902

Avrinningsområde: 72 000 Marströmmen

Maxdjup: 11,5 m

Medeldjup: 2,9 m

Höjd över havet: 126,6 m

Ekon. karta: 6G 7b

Socken: Vimmerby

Beskrivning

Holmsjön är en ganska näringsfattig sjö belägen ca 8 km sydost om Vimmerby tätort. Omgivningarna domineras av barrskog och hållmarker.

Den sedan länge nedlagda järnvägen mellan Vimmerby och Spångenäs gick längs Holmsjöns norra strand och järnvägsbanken är idag en mindre väg. Den används som bl.a. ridväg. Sjön ligger enligt till och nyttjas av få personer. I sjön finns någon enstaka båt.

Holmsjön, norra stranden.

Foto: Björn Holm

Flora och fauna

Holmsjöns flora består av bl.a. notblomster och gul svärdsilja. Norra stranden domineras av sjösäv och vita näckrosor medan det i väster och sydväst finns utbredda vassbälten. I strandzonen växer pors och björk.

Kemisk/fysikalisk status

Holmsjöns vatten har tidvis en något låg buffertkapacitet och kan vara försurningskänsligt. Humushalten i vattnet visar klara tendenser att öka till hög halt och ger en kraftig brunfärgning av vattnet.

Bevarande av naturvärdena

Utsläpp av försurande ämnen, närsalter och miljögifter samt markavvattning och storskaligt skogsbruk kan påverka Holmsjöns ekologiska värden på ett negativt sätt och måste därför undvikas.

Litteratur och referenser

Kem/fys Vimmerby kommun
Smålands flora, databas

Ma 3 Hage vid Vassemåla

Naturvärde: Klass III

Motiv: B, L

Naturtyp: Blandlövhage

Areal: 7,4 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÄoH objekt 61 klass III, RBO klass 3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III **Uppdaterat:** 2006-06-27

Ekon. karta: 6G 7c

Socken: Vimmerby

Beskrivning

Vassemåla är en löst grupperad klungby i kuperad terräng med blockmorän och hållmarker. Vackra, kallmurade odlingsrösen finns i byns norra del liksom rösen av varierat utseende även inom andra delar av den öppna marken. Stenmurar förekommer men har ofta en sentida prägel med större block på ursprungliga murar. Flera områden med röjningsrösen finns mellan de små och utspridda åkerlyckorna.

Söder om byn och vid Gryssjöns östra ände låg järnvägsstationen i Vassemåla på linjen mellan Vimmerby och Spångenäs.

Flora och fauna

På slutningen söder om byn finns en blandlövhage med ek, björk, klippal, ask och vildapel i trädskiktet. Några av träden visar spår efter tidigare hamling. Här finns även några grova aspar.

Buskskiktet utgörs av en och hassel. I hagens södra del finns äppelträd och rosbuskar. Hagens norra del är en naturlig hagmark av frisk –fuktig karaktär. Hävdgynnade arter är bl.a.

vårbrodd, darrgräs, liten blåklocka, jungfru Marie nycklar, solvända, gökärt, sommarfibbla, prästkrage, jungfrulin, ängsvädd, kattfot, svinrot och stagg. Här påträffas även spindelörten.

Hagen vid Vassemåla, södra delen.

Foto: Björn Holm

Bevarande av naturvärdena

Beteshävderna bör fortsätta med något ökat tryck. Gödsling bör undvikas.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventering av ängs- och hagmarker. Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:18

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, Jordbruksverket Rapport 2005:1.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, utdrag ur databasen Tuvan.

Ma 4 Hage vid Bredbråten

Naturvärde: Klass III

Motiv: B, L

Naturtyp: Hagmark

Areal: 3,1 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÄoH objekt 62 klass III, BPO klass 3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Uppdaterat: 2006-06-27

Ekon. karta: 6G 7c

Socken: Vimmerby

Beskrivning

Ensamgården Bredbråten är belägen i småkuperad skogsmark med talrika kärrområden

Flora och fauna

Vid Bredbråten finns en barrträdsdominerad hage med framför allt tall i trädskiktet men här finns också björk, lönn och oxel. Buskskiktet utgörs av rönn och en. En mosaik av rödvenhed och rödvenfriskäng är vanligast i fältskiktet. Hällmarkstorräng och högrötfuktäng finns i mindre omfattning. Bland de hävdgynnade arterna finns vårbrodd, slättergubbe, darrgräs, liten blåklocka, solvända, gökärt, prästkrage, stagg, kattfot, jungfrulin och ormrot.

Bevarande av naturvärdena

Beteshävderna bör fortsätta dock med ökat betetryck. Gödsling måste undvikas. Träd bör gallras i vissa delar av hagen.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventering av ängs- och hagmarker. Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:18

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, Jordbruksverket Rapport 2005:1.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, utdrag ur databasen Tuvan.

Ma 5 Åsar väster om Hällerum

Naturvärde: Klass II

Motiv: G, K

Naturtyp: Isälvsåsar

Areal: 13 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÖGI klass I

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass II

Uppdaterat: 2006-06-29

Ekon. karta: 6G 7c

Socken: Vimmerby, Tuna

Beskrivning

Nerför SO-sluttningen av en bergplåt väster om Djurgölen löper en vackert ryggformad ås. Åskrönet ligger uppemot 12 meter över omgivningen och sänker sig i trappstegsform mot sydost till järnvägsbanken, där ett stort genombrott gjorts. Längre mot sydost kvarstår en 10 meter hög, vackert formad rygg som svänger mot söder och upphör i kanten av en bergshöjd. Den norra åsryggen är särskilt märklig genom sin karaktär av slukås och sin ovanliga krönlänje.

Avbrottet mellan ryggarna är orsakat av järnvägsbygget vilket efterlämnat stora mängder vraksten i relativt små dimensioner vilket gör området intressant även ur kulturmiljöaspekt.

Södra åsryggen.

Foto: Björn Holm

Bevarande av naturvärdena

Grus- och sandtäkt bör undvikas, även husbehovstäkt.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Översiktlig grusinventering för Vimmerby kommun. Lst i Kalmar län informerar 1985:3.

Ma 6 Hage vid Höghult

Naturvärde: Klass III

Motiv: L, B, K

Naturtyp: Hagmark

Areal: 5 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÄoH objekt 59 klass III, BPO klass 3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Uppdaterat: 2006-06-29

Ekon. karta: 6G 8c

Socken: Frödinge

Beskrivning

En hagmark dominerad av gran och tall med inslag av björk norr om Höghultamossen. I buskskiktet växer en och hassel. Hagen är välhävdat och opåverkad av gödsling. Den är av frisk typ med hedartade inslag.

Kulturhistoria: Byn om tre gårdar ligger väl samlad i höjdläge mellan två mossmarker. I betesmarken finns relativt talrika röjningsrösen av ålderdomligt utseende.

Flora och fauna

Trädskiktet domineras av gran och tall men här växer även björk. I buskskiktet finns en och hassel.

Hagens hävdgynnade arter utgörs av bl.a.: slättergubbe, darrgräs, stor och liten blåklocka, rödklint, jungfru Marie nycklar, knägräs, solvända, gökärt, prästkrage, stagg och ängsvädd.

Bevarande av naturvärdena

Hagen måste fortsätta att hävdas. Ingen gödsling får ske.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventering av ängs- och hagmarker. Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:18

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, Jordbruksverket Rapport 2005:1.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, utdrag ur databasen Tuvan.

Ma 7 Höghultsdeltat

Naturvärde: Klass I

Motiv: G

Naturtyp: Barrskogsbevuxet isälvsdelta

Areal: 120 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÖGI klass I, GISGU klass 2

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass I

Uppdaterat: 2006-06-29

Ekon. karta: 6G 8c, 6G 7c

Socken: Frödinge

Höghultsdeltat. Slutningen mot öster

Foto: Björn Holm

Beskrivning

Byn Höghult är belägen ca 10 km OSO om Vimmerby tätort. NV om Höghult ligger en ca 600 m lång och 15-110 m bred lateralterrass. Terrassen är ojämn i ytan och materialet är tunt i

vissa avsnitt. Norra delen av terrassen är odlad, medan centrala och södra delen är barrskogsbevuxen.

Närmast söder om Höghult utbreder sig ett närmast golvplant sedimentationsplan bevuxet med barrskog. Planet har en 8-10 meter hög och närmast knivskarp iskontakt mot torvmossen i öster och i SO en fri avlastningsbrant. Iskontakten i öster är unik. Deltaytan är sannolikt uppbyggd till eller strax under högsta kustlinjen.

Bevarande av naturvärdena

Grus- och sandtäkt bör undvikas, även husbehovstäkt.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Översiktlig grusinventering för Vimmerby kommun. Lst i Kalmar län informerar 1985:3.

Ma 8 Hage vid Hällerum

Naturvärde: Klass III

Motiv: B, L, K

Naturtyp: Blandlövhage

Areal: 7,9 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÄoH objekt 64 klass III, BPO klass 3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Uppdaterat: 2006-06-29

Ekon. karta: 6G 7c

Socken: Tuna

Beskrivning

Hällerums by är belägen drygt 10 km sydost om Vimmerby tätort. Byn har flera gårdar som är utskiftade och på behörigt avstånd från varandra. Strax ostnordost om den nordligaste gården finns ett av socknens mest sevärda röjningröseområden. Rösena är i allmänhet ganska väl lagda, runda och ligger mycket tätt. Det ger intryck av hög ålder. Området är beläget i betesmark med större ekar vilket ytterligare förhöjer upplevelsen.

Flora och fauna

I den nordöstra delen av Hällerum finns en stor blandlövhage. Björk och ek dominerar trädskiktet men här växer också klibbal och gran. En del av ekarna är grova. I buskskiktet finns en och hassel. Hagen är till stor del välhävdad. En svag gödslingspåverkan märks i ungefär halva hagen.

Bland de hävdgynnade arterna finns blåsuga, vårbrodd, slättergubbe, darrgräs, stor och liten blåklocka, jungfru Marie nycklar, gökärt, stagg, grönvit nattviol och jungfrulin. Här finns också ängsvädd och brudbröd.

Bevarande av naturvärdena

Beteshävden måste fortsätta och kanske öka något. Ytterligare gödsling bör undvikas.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventering av ängs- och hagmarker. Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:18

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, Jordbruksverket Rapport 2005:1.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, utdrag ur databasen Tuvan.

Ma 9 Fågelmossarna

Naturvärde: Klass III

Motiv: N

Naturtyp: Tallmosse

Areal: 11 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: VMI klass 2

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Uppdaterat: 2006-06-29

Ekon. karta 6G 6c

Socken: Tuna

Beskrivning

Nordväst om sjön Möckeln och ca 10 km öster om Storebro ligger Fågelmossarna, en svagt välvd tallmosse med laggkärr och dråg. Mossen omges av barrskog, är representativ för regionen samt helt opåverkad av ingrepp.

Flora och fauna

Bevarande av naturvärdena

Dikning måste undvikas. Skogsavverkning nära mossarna bör göras med stor hänsyn så att hydrologin påverkas så lite som möjligt.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län, SNV pm 1787, pm 1788

Ma 10 Möckeln

Naturvärde: Klass II

Motiv: L, Z, F

Naturtyp: Sjö

Areal: 329 ha

Skydd enligt Miljöbalken: Strandskydd, landskapsbildsskydd

Status: VMI klass 2 (Fjälstern)

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass II

Uppdaterat: 2006-06-28

Sjöns koordinater enligt SMHI: 63 80 83 – 15 16 34

Avrinningsområde: 72 000 Marströmmen

Maxdjup: 24,0 m

Medeldjup: 9,0 m

Höjd över havet: 104,3 m

Ekon. karta: 6G 6d, 6G 6c

Socken: Tuna

Beskrivning

Möckeln är en stor sjö i ett kuperat barrskogslandskap. Husbehovs- och fritidsfiske förekommer.

Norra delen av Möckeln är avsnörd genom ett trångt, grunt sund. Här ligger den till stora delar igenväxta sjön Fjälstern.

På många ställen runt sjön finns kalt berg och hållmarker. Ett sådant område ligger vid sjöns södra strand och är en nyckelbiotop med hållmarkstallskog. Här finns enstaka lågor och torrakor och ett stort inslag av senvuxna träd.

Flora och fauna

Glacialrelikta kräftdjur: vitmärla (*Pontoporeia affinis*), taggmärla (*Pallasea quadrispinosa*), pungräka (*Mysis relicta*).

Häckande storlom.

Siklöja förekommer.

Bland vattenväxter förekommer bl.a. notblomster, strandpryl, strandranunkel, sylört, styvt braxengräs, vekt braxengräs, ålnate, krusnate, hårslinga, sjöfräken, bladvass, vit näckros samt gul näckros.

I våtmarksinventeringen bedömdes Fjälstern tillhöra klass 2 vilket innebär att objektet är värdefullt ur naturvårdssynpunkt.

Kemisk/fysikalisk status

Provtagning sker årligen vid snösmältning och vid sjöns östra strand. Vissa år har troligtvis påverkan varit stor från jonfattigt isvatten och då har vattenprovet visat på en något låg buffertkapacitet. Oftast har dock Möckelns vatten en god buffertkapacitet och är mindre försurningskänsligt.

Ett fåtal närsaltsprover har tagits men sjöns biologi antyder en viss näringsfattigdom. Sjöns norra vik, Fjälstern, är betydligt mer näringsrik.

Vid Luftvårdsförbundets mätningar av kvicksilver i fisk tillhör Möckeln de sjöar som har höga värden. Vid mätningen 1990-91 uppmättes halter på i genomsnitt 1,13 mg Hg/kg. Nästa mätning gjordes 1996-97 och då var halterna lägre: i genomsnitt 0,87 mg Hg/kg.

Bevarande av naturvärdena

Utsläpp av försurande ämnen, närsalter och miljögifter samt markavvattning och storskaligt skogsbruk kan påverka Möckelns ekologiska värden på ett negativt sätt och måste därför undvikas.

Litteratur

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län, SNV pm 1787, SNV pm 1788

Rapport om statusundersökning av vissa sjöar i Vimmerby kommun, bilaga 4 Möckeln med Fjälstern. Roland Bengtsson och Magnus Enell 1972.

Inventering av glacialrelikta kräftdjur i Kalmar län 1986, Björn Kinsten. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1990:3

Databas, Smålands flora

www.skogsstyrelsen.se

Rapport om kvicksilver i Kalmar läns sjöar och kustvatten. Kalmar läns vattenvårdsförbund 1997.

Ma 11 Lövängsrest vid Boda

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, B, K

Naturtyp: Lövängsrest

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: Nyckelbiotop SVS

Länsstyrelsens naturvårdsprogram:

Ekon. karta: 6G 6c

Areal: 2,1 ha

Uppdaterat: 2006-07-05

Socken: Tuna

Beskrivning

Vid Boda, väster om sjön Möckeln och ca 15 km sydost om Vimmerby tätort finns resterna av en gammal löväng. Ek dominerar med en mindre andel asp, ask och lönn. Tidigare hamlade träd finns i form av ask och lönn. En bäck rinner genom det mycket vackra området. Här finns gammal grov asp och senvuxen ek med riklig förekomst av hänglav.

Flora och fauna

Här finns den sällsynta blomskägglaven.

Bevarande av naturvärdena

Litteratur och referenser

www.skogsstyrelsen.se

Ma 12 Hage vid Källeberg

Naturvärde: Klass III

Motiv: L, N, B, K

Naturtyp: Blandlövhage

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÄoH objekt 65 klass III, BPO klass 2

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass II

Ekon. karta: 6G 7d

Areal: 3,9 ha

Uppdaterat: 2006-06-29

Socken: Tuna

Beskrivning

Vid Källeberg, ca 2 km nordväst om Tuna samhälle, finns en ganska stor blandlövhage med ek, björk, ask, fågelbär, oxel och vildapel i trädskiktet. I buskskiktet växer bl.a. hassel, hagtorn, en, ask, asp och gran. Hela hagen är välhävdad men svagt gödselpåverkad. Rödvenängen är dominerande vegetationstyp men här finns även blåbär-lingonhed, stagghed, hållmarkstorräng samt högrörfuktäng. Kulturhistoriska spår finns i form av stengärdesgård, odlingsrösen samt hamlade askar.

Flora och fauna

Hävdgynnade växtarter: blåsuga, vårbrodd, slåttergubbe, darrgräs, stor blåklocka, rödklint, jungfru Marie nycklar, gökärt, prästkrage, stagg, ormrot, gullviva, svinrot och ängsvädd.

Bevarande av naturvärdena

Hagen måste fortsätta att hävdas. Ytterligare gödsling bör undvikas.

Litteratur

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventering av ängs- och hagmarker. Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:18

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, Jordbruksverket Rapport 2005:1.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, utdrag ur databasen Tuvan.

Ma 13 Hagar vid Björkhult och Blixtorp

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, B, K

Naturtyp: Blandlövhage

Areal: 11,8 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÄoH objekt 67 klass III (Björkhult), RBO klass3 (Blixtorp)

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Uppdaterat: 2006-06-29

Ekon. karta: 6G 7e

Socken: Tuna

Beskrivning

Vid ensamgården Björkhult i Blixtorp finns en liten blandlövhage längs en östsluttning.

Trädskiktet i hagen utgörs av ek, björk, asp och tall med ett buskskikt av en och hagtorn.

Hagen är välhävdad med framför allt rödvenfriskängar i fältskiktet. I smärre partier

förekommer också stagghed och hållmarkstorräng. En stor del av hagen är svagt påverkad av gödsling. I norra delen av Björkhult finns en mindre beteshage.

Kulturspår finns i form av vällagda odlingsrösen.

Norr om Björkhult finns en beteshage med något enstaka träd i form av hagtorn. Hagen är relativt välhävdad men den är svagt påverkad av gödsling.

Nordost om Blixtorp finns en beteshage med enstaka träd i form av asp och oxel. Också denna hage är relativt välhävdad men är svagt påverkad av gödsling.

Flora och fauna

Hävdgynnade arter i Björkhulthagen: vårbrodd, slättergubbe, darrgräs, liten blålocka, knägräs, gökärt, stagg och gullviva.

I hagen vid Blixtorp finns hävdgynnade arter som mandelblomma, gullviva, bockrot och stagg.

Bevarande av naturvärdena

Fortsatt hävd och ingen gödsling.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventering av ängs- och hagmarker. Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:18

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, Jordbruksverket Rapport 2005:1.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, utdrag ur databasen Tuvan.

Ma 14 Tunaåsen

Naturvärde: Klass II/III

Motiv: N, G, Z

Naturtyp: Barrskogsbevuxet isälvsdelta

Areal: 514 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÖGI klass 1-3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass II-III

Uppdaterat: 2006-06-30

Ekon. karta: 6G 7d, 6G 6d, 6G 6e, 6G 5e, 6G 5f

Socken: Tuna

Beskrivning

Tunaåsen är en av länets längre åsar och kan följas från ca 3 km nordnordväst om Spångenäs till Östersjön förbi bl.a. orterna Ishult, Krokstorp, Jämserum och Virkvarn. Åsen når kusten vid Fittjö nordost om Saltvik i Oskarshamns kommun.

Vid Fågelhem har åsen getryggsform med rasbrant åt väster och terrassformade påbyggnader åt öster. Här finns också ett våtmarksområde bestående av en liten göl och en svagt välvd tallmosse. Åsen antar sedan olika former längs vägen söderut förbi Spångenäs och Malmgrava. Omkring 1,5 km nordväst om kyrkan reser sig en ca 10 meter hög och 200 meter bred åskulle vars södra del upptas av fasta fornlämningar.

I södra änden av Tunasjön återkommer åsen som en klapperbelagd avrundad udde. Den 5-6 meter höga åsen sträcker sig mot sydost med ett relativt brett, undulerande krön. Det vackra åspartiet är uppodlat eller hagmark. Öster om detta parti finns ett våtmarksområde som utgörs av Frögölen med intilliggande madmarker, ett bevuxet sjöområde och en svagt välvd mosse. Den mer eller mindre svallade åsen fortsätter sedan ner förbi Väderum och ner till Ishult med en höjd av 3-10 meter över omgivningen och en bredd av 50-200 meter.

Getryggsåsen vid Fågelhem

Foto: Björn Holm 2005-05-17

Flora och fauna

Trana häckar i området.

Vid Flohult finns länets enda kända lokal för ätlig groda. Enligt en rapport från 2001 är arten troligen utdöd. Orsaker anges kunna vara genetisk inavel samt tidigare nämnda häckning av tranor.

Bevarande av naturvärdena

Grus- och sandtäkt undviks.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län, SNV pm 1787, 1788

Översiktlig grusinventering för Vimmerby kommun. Lst i Kalmar län informerar 1985:3

Ma 15 Tunasjön

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, L

Naturtyp: Sjö

Areal: 113 ha

Skydd enligt Miljöbalken: Strandskydd, landskapsbildsskydd

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram:

Uppdaterat: 2006-06-28

Sjöns koordinater enligt SMHI: 63 80 91-15 20 95

Avrinningsområde: 72 000 Marströmmen

Maxdjup: 23 m

Medeldjup: 5,6 m

Höjd över havet: 86 m

Ekon. karta: 6G 6d, 6G 6e

Socken: Tuna

Beskrivning

Tunasjön ligger ca tjugo km sydost om Vimmerby tätort och alldeles invid Tuna kyrkby. Huvudtillflödet kommer från Möckeln-Kvarnsjön. Tunasjön är en för området djup sjö men större grundområden finns i de södra vikarna. Omgivningarna domineras av skog men norr och väster om sjön finns jordbruk. Längs västra sidan löper stora vägen nära sjön.

Flora och fauna

Nätprovfiske 1994 gav åtta olika arter: abborre, gädda, mört, sarv, benlöja, sutare, björkna och siklöja.

Vid Smålands floras inventering påträffades bl.a. notblomster, sylört, styvt braxengräs, vattenbläddra och löktåg.

Vid undersökningen 1972 noterades både växter som indikerar näringsrikedom och växter som visar på näringsfattigdom. Bladvass, bred kaveldun, gul svärdsilja och vattenpilört indikerar rika förhållanden medan notblomster, sjösäv, svalting och topplösa indikerar lite pövrare förhållanden.

Tunasjöns södra del med kala klippstränder.

Foto: Björn Holm

Kemisk/fysikalisk status

Sjöns vatten har en god buffertkapacitet mot förorening och är inte föroreningssensitiv. Det fåtal provtagningar som gjorts på näringsämneshalter är från första halvan av 1970-talet. Då påverkades sjön fortfarande av utsläpp från Mejeriet i Tuna. Halten tot-P varierade 26/4 1972 mellan 0,010 och 0,018 mg/l men vid utsläppet från mejeriet var halten 0,033 mg/l. Halten tot-N var 0,4-0,8 mg/l medan det vid utsläppspunkten var 1,8 mg/l. I augusti 1972 var tot-P-halten 0,042 mg/l både i norra delen av sjön och i den centrala delen.

Vid Luftvårdsförbundets mätningar av kvicksilver i fisk tillhör Tunasjön de sjöar som har höga värden. Vid mätningen 1990-91 uppmättes halter på i genomsnitt 0,97 mg Hg/kg. Nästa mätning gjordes 1996-97 och då var halterna lägre: i genomsnitt 0,83 mg Hg/kg.

Bevarande av naturvärdena

Utsläpp av föroreningssubstanser, näringsämnen och miljögifter samt markavvattning och storskaligt skogsbruk kan påverka Tunasjöns ekologiska värden på ett negativt sätt och måste därför undvikas.

Litteratur och referenser

Databas, Smålands flora

Rapport om statusundersökning av vissa sjöar i Vimmerby kommun, bilaga 4 Möckeln med Fjälstern. Roland Bengtsson och Magnus Enell 1972.

Kem/fys Vimmerby kommun

Rapport om kvicksilver i Kalmar läns sjöar och kustvatten. Kalmar läns vattenvårdsförbund 1997

Ma 16 Udde vid Tunasjön

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, B, F

Naturtyp: Barrnaturskog

Areal: 7,3 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: SVS nyckelbiotop

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-05-16

Ekon. karta: 6G 6e

Socken: Tuna

Beskrivning

På den stora udden i sydöstra delen av Tunasjön finns en lövrik barrnatskog. Tall dominerar men här växer även gran, asp, björk och ek. Här finns gott om gamla aspar med bohål. Tillgången på död ved, såväl stående som liggande, är god. Området runt udden är otillgängligt med sjö på ena sidan och våtmark på den andra.

Flora och fauna

Här finns gott om hålbbyggande fåglar. Insektslivet är okänt men här finns goda förutsättningar för artrikedom.

Värdefulla hålträd, torrträd och lågor. Foto: Björn Holm

Bevarande av naturvärdena

Skogen bör få utvecklas fritt utan ingrepp.

Litteratur och referenser

www.skogsstyrelsen.se

Ma 17 **Frögölen**

Naturvärde: Klass III

Motiv: Z, N

Naturtyp: Bevuxen sjö

Areal: 29 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: VMI klass 2

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Ekon. karta: 6G 6e

Uppdaterat: 2006-05-16

Socken: Tuna

Beskrivning

Frögölen är belägen i den sydöstra delen av Vimmerby kommun och inom Marströmmens avrinningsområde. Det är en igenvuxen sjö med vissa öppna vattenytor.

Frögölen gränsar till Tunasjön samt ett nyckelbiotopsområde.

Flora och fauna

Rikt fågelliv med olika våtmarksarter som t. ex. enkelbeckasin. Strandranunkel noterades vid Smålands floras inventering.

Frögölen mot väster.

Foto: Björn Holm

Bevarande av naturvärdena

För fågellivet är det viktigt att det finns öppna vattenytor.

Litteratur

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län. Naturvårdsverket 1984 PM 1787-1788

Smålands flora, databas

Ma 18 Gallsjön

Naturvärde: Klass III

Motiv: Z, N

Naturtyp: Sjö

Areal: 97 ha

Skydd enligt Miljöbalken: Strandskydd

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-06-28

Sjöns koordinater enligt SMHI: 63 79 39-15 23 90

Avrinningsområde: 72 000 Marströmmen

Maxdjup: 10,1 m

Medeldjup: 3,4 m

Höjd över havet: 81,4 m

Ekon. karta: 6G 5e

Socken: Tuna

Beskrivning

Gallsjön är en relativt grund sjö belägen 3-4 km sydost om Tuna kyrka. Omgivningarna domineras av barrskog och hållmarker.

Flora och fauna

Häckande fiskgjuse och storlom.

Från Smålands flora-inventeringen finns ålnate noterat. Vid undersökningen 1972 noterades bl.a. gäddnate, hårslinga, notblomster, sjöfräken, sjösäv, svalting, vit näckros, gul näckros och ålnate.

Kemikalisk/fysikalisk status

Sjöns vatten har en god buffertkapacitet mot försurning. Sjön är måttligt näringsrik, påverkad av jordbruksmarkerna väster om sjön.

Bevarande av naturvärdena

Störningar under häckningstid måste undvikas

Utsläpp av försurande ämnen, närsalter och miljögifter samt markavvattning och storskaligt skogsbruk kan påverka Gallsjöns ekologiska värden på ett negativt sätt och måste därför undvikas.

Litteratur och referenser

Rapport om statusundersökning av vissa sjöar i Vimmerby kommun, bilaga 4 Möckeln med Fjälstern. Roland Bengtsson och Magnus Enell 1972.

Databas, Smålands flora

Kem/fys, Vimmerby kommun

Ma 19 Tunaån, Gallsjön-Kulltorpasjön

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, K

Naturtyp: Vattendrag

Skydd enligt Miljöbalken: Strandskydd

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Ekon. karta: 6G 5e, 6G 5f

Areal: ca 3,3 ha

Uppdaterat: 2006-07-05

Socken: Tuna

Beskrivning

Den del av Tunaån som är bedömd här rinner från Gallsjön, ca 7 km sydost om Tuna samhälle, via Mokvarn och Kvilleholm till Kulltorpasjön som ligger ytterligare 6 km längre åt sydost. Tunaåns verkliga längd på denna sträcka är ca 10 km. Fallhöjden är sammanlagt 38 meter Och av denna har ca 15-20 meter utnyttjats för dammbyggen till olika verksamheter som såg och kvarn o. dyl. Numera finns inga sådana verksamheter kvar men det gör dammarna, mer eller

mindre förfallna och oftast ett oöverstigligt vandringshinder för fisk och övrig fauna. Ungefär hälften av åns totala längd (på denna sträcka) var försiktigt rensad medan resten av ån var kraftigt rensad eller omgrävd. I jämförelse med resten av vattensystemet var påverkan i form av rensning/omgrävning liten.

På den här sträckan finns "Våtmarker vid Mokvarn, Tunaån" samt "Våtmarker vid Kulltorp, Tunaån". Båda finns beskrivna som egna objekt i detta program.

En knapp km efter utflödet från Gallsjön delar sig ån, det är en s.k. bifurkation. Den norra grenen rinner via Lillsjön, Smedstorpasjön, Mjösjön och Bredsjön till Slissjön. Ca en tredjedel av vattnet beräknas rinna denna väg. Den södra grenen är den här beskrivna.

Flora och fauna

Strömstare har setts övervintra vid någon av dammarna.

För övrigt tämligen okänt.

Bevarande av naturvärdena

Årensningar bör göras varsamt. Låt naturlig träd- och buskvegetation växa längs åtminstone 90 % av sträckan och med en bred skyddszon mot åkrar och produktionsskog.

Litteratur och referenser

Biotopkartering Marströmmen 2000, Länsstyrelsen i Kalmar län, Meddelande 2001:4

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län, SNV pm 1787, 1788

Ma 20 Skogskyrkan

Naturvärde: Klass III

Motiv: N

Naturtyp: Barrblandskog

Areal: 6 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: SVS nyckelbiotop

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Uppdaterat: 2006-07-10

Ekon. karta: 6G 6d

Socken: Tuna

Beskrivning

"Skogskyrkan", belägen ca 2 km sydväst om Tuna samhälle och norr om Skirgölen, är en urskogslignande blandskog med dominans av barrträd. Många träd är 170 år gamla och ovanligt höga, upp till 40 meter. Skogen har dubbelt så stor virkesmängd jämfört med det normala i länet.

En del av skogen drabbades av stormen "Gudrun" i januari 2005.

Skogskyrkan med de ovanligt höga tallarna. Foto: Björn Holm

Flora och fauna

Gammal tall dominerar men här finns även gran. Många tallar är spärrgreniga och grova. Förekomsten av vedsvamp och tickor är rik. Här finns gott om lågor och torrträd.

Bevarande av naturvärdena

Skogen bör få utvecklas fritt.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

www.skogsstyrelsen.se

Ma 21 Holmsjön

Naturvärde: Klass II

Motiv: N, Z

Naturtyp: Igenväxt sjö

Areal: 20 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: VMI klass 2

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass II

Uppdaterat: 2006-02-15

Ekon. karta: 06G 5d

Socken: Tuna

Beskrivning

Holmsjön är belägen nordväst om Dalsebo på gränsen till Hultsfreds kommun. Sjön är igenväxt med vidsträckta gungflyn.

Flora och fauna

Trana är årlig häckfågel sedan 1935. Ibland häckar sångsvan här.

Bevarande av naturvärdena

Ytterligare dikning bör undvikas. I en zon runt sjön bör slutavverkning undvikas och andra skogsbruksåtgärder begränsas till tid utanför tranans häckningstid.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län. Naturvårdsverket 1984 PM 1787-1788

Ma 22 Flohultagölen

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, Z

Naturtyp: Mosse med gölar

Areal: 6 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: VMI klass 3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Uppdaterat: 2005-02-23

Ekon. karta: 6G 5e

Koordinater: 6378016-1523451

Socken: Tuna

Beskrivning

Flohultagölen är belägen i den sydöstra delen av Vimmerby kommun strax nordväst om byn Flohult. Området ligger invid Tunaåsen på en höjd av ca 100 meter över havet. Mossen är öppen och det finns flera mindre gölar. Vattnet är surt och humöst. Enstaka träd växer på mossen. Våtmarksmiljön verkar opåverkad och inga större ingrepp har skett. Omgivningarna består till stor del av barrskog med hållmarker, mindre sjöar och odlingslandskap.

Flora och fauna

Vegetationen i mossen utgörs av vitmossor, silesår, tranbär. I Smålands Floras databas finns bl.a. följande arter noterade: vitag, brunag, kallgräs, dvärgbläddra, rosling, dystarr, taggstarr, storsilesår, småsilesår, rundsilesår samt löktåg.

Trana häckar vid mossen.

Tidigare har en art av gröngrodor (möjligen ätlig groda, *Rana esculenta*) funnits i gölen.

Vid en inventering 1999-2001 hittades endast åkergroda och den ätliga grodan förmodas vara utdöd på denna lokal.

Bevarande av naturvärdena

Dikning bör undvikas liksom slutavverkning. Övriga skogsbruksåtgärder bör begränsas till utanför tranans häckningstid.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län. Naturvårdsverket 1984 PM 1787-1788

Gröngrödor i Småland och Östergötland. Inventering av två lokaler 1999-2001. Jan Pröjts.

Ma 23 Våtmarker vid Kulltorp, Tunaån

Naturvärde: Klass IV

Motiv: N

Naturtyp: Mad vid vattendrag

Areal: 26 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: VMI klass 3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram:

Uppdaterat: 2006-07-05

Ekon. karta: 6G 5f

Socken: Tuna

Beskrivning

I den sydöstra delen av Vimmerby kommun rinner Tunaån. Mellan Hökhult och ner till Kulltorpasjön är ån försiktigt rensad men har kvar sitt naturliga lopp. Omgivningarna är mestadels flacka och ån är lätt meandrande. Längs långa sträckor har öppna mader bildats intill ån medan vissa delar täcks av lövsumpskog. På sträckan finns två dammar med vardera ca tre meters fallhöjd.

Flora och fauna

Bevarande av naturvärdena

Ytterligare dikning bör undvikas liksom rensning av vattendraget.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län. Naturvårdsverket 1984 PM 1787-1788

Ma 24 Våtmarker vid Skirsjön

Naturvärde: Klass III

Motiv: N

Naturtyp: Mad vid sjö

Areal: 26 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: VMI klass 2

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Uppdaterat: 2005-02-23

Ekon. karta: 6G 5f

Socken: Tuna

Beskrivning

Skirsjön är belägen i den sydöstra delen av Vimmerby kommun, nordost om Smedserum och inom Marströmmens avrinningsområde. I anslutning till sjön finns fina, opåverkade mader, främst i södra delen av sjön. Omgivningarna domineras av barrskog.

Flora och fauna

Bevarande av naturvärdena

Dikning måste undvikas.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län. Naturvårdsverket 1984 PM 1787-1788

Ma 25 Klemmestorp-Gröstorp

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, B, K

Naturtyp: Lövängsrester, ädellövnaturskog

Areal: 6,2 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: Nyckelbiotop SVS

Länsstyrelsens naturvårdsprogram:

Uppdaterat: 2006-07-05

Ekon. karta: 6G 5f, 6G 6f

Socken: Tuna

Beskrivning

Vid gårdarna Klemmestorp och Gröstorp i sydöstra delen av Vimmerby kommun finns lövängsrester och en ädellövskog. Ädellövkogen omger en bäck med brant lopp. Från dammen vid Smedstorp och till ca 200 meter nedströms faller bäcken med drygt tio meter. Ädellövkogen domineras av ek men här växer även alm och asp samt närmast bäcken klibbal. I buskskiktet finns gammal hassel. En del av ekarna är grova med håligheter och mulm.

150 meter sydost om Smedstorp finns en lövängsrest som domineras av ek och gammal hassel. Här finns högstubbar med riklig förekomst av vedsvampar och tickor. Torrträd och lågor av lövträd förekommer allmänt liksom senvuxna ekar med riklig förekomst av hänglavar.

Närmare Smedstorpsjön finns en lövängsrest med ek och ask som dominerande trädslag. Även asp och tall växer här. Här finns rikligt med hamlade träd som ask, oxel, lind och björk. Här finns också enstaka lågor och torrakor av lövträd. Här finns några grova ekar med riklig förekomst av hänglavar.

Vid Gröstorp finns en lövängsrest med spärrgreniga grova träd. Trädskiktet fördelas jämnt mellan lind, asp och ek. Tall finns också. Det är gott om hamlade träd med håligheter.

Flora och fauna

I var och en av de fyra nyckelbiotoperna finns den sällsynta blomskägglaven.

I lövängsresterna finns ett flertal hamlade träd.

Bevarande av naturvärdena

Träden bör fortsätta att hamlas. Ädellövkogen bör få utvecklas fritt.

Litteratur och referenser

www.skogsstyrelsen.se

Ma 26 Våtmarker vid Mokvarn, Tunaån

Naturvärde: Klass IV

Motiv: N

Naturtyp: Mad vid vattendrag

Areal: 21 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: VMI klass 3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram:

Uppdaterat: 2006-07-05

Ekon. karta: 6G 5e

Socken: Tuna

Beskrivning

Mokvarn är belägen i den sydöstra delen av Vimmerby kommun och inom Marströmmens avrinningsområde. I anslutning till området finns fina, något dikningspåverkade mader.

Flora och fauna

Bevarande av naturvärdena

Ytterligare dikning bör undvikas liksom rensningar i vattendraget.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Våtmarksinventering inom fastlandsdelen av Kalmar län. Naturvårdsverket 1984 PM 1787-1788

Ma 27 Hage vid Hökhult

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, B

Naturtyp: Blandlövhage

Areal: 5 ha

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: ÄoH objekt 68, BPO klass 3

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Uppdaterat: 2006-07-05

Ekon. karta: 6G 5f

Socken: Tuna

Beskrivning

I det omväxlande skogs- och jordbrukslandskapet vid Hökhult, beläget ca 9 km sydost om Tuna kyrka, finns en kullig blandlövhage. Trädskiktet i hagen utgörs av björk, asp, ek och vildapel medan det i buskskiktet finns hassel, en hagtorn, nypon och rönn.

Flora och fauna

Ett antal hävdgynnade arter har påträffats i hagen: slåttergubbe, darrgräs, ljung, liten blåklocka, harstarr, knägräs, ögontröst, gökärt, stagg.

Bevarande av naturvärdena

Hagen måste hävdas. Ingen gödsling får ske.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventering av ängs- och hagmarker. Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:18

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, Jordbruksverket Rapport 2005:1.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, utdrag ur databasen Tuvan.

Ma 28 **Kulltorp**

Naturvärde: Klass III

Motiv: N, B, Z, K

Naturtyp: Grova ädellövträd

Areal: 4,0

Skydd enligt Miljöbalken:

Status: Nyckelbiotop SVS

Länsstyrelsens naturvårdsprogram:

Uppdaterat: 2006-07-05

Ekon. karta: 6G 5f

Socken: Tuna

Beskrivning

På norra stranden av Kulltorpasjön finns ett i vissa delar parkliknande område med grova ädla lövträd. Ek dominerar men även lind förekommer. De flesta träden är gamla och grova med gott om håligheter och även mulm. Några högstubbar finns liksom lågor och torrträd.

Ekar och lindar vid Kulltorpasjön

Foto: Björn Holm

Flora och fauna

De grova träden är värdefulla i sig själva men de är också mycket värdefulla för den lägre faunan. En mångfald av lavar gynnas också av dessa gamla träd.

Bevarande av naturvärdena

Träden bör få utvecklas fritt. Död ved bör lämnas kvar.

Litteratur och referenser

www.skogsstyrelsen.se

Ma 29 Björkefall**Naturvärde:** Klass III**Motiv:** N, B, K**Naturtyp:** Öppen hagmark**Areal:** 58 ha**Skydd enligt Miljöbalken:****Status:** BPO klass 2, ÄoH klass III**Länsstyrelsens naturvårdsprogram:** Klass III**Uppdaterat:** 2006-07-05**Ekon. karta:** 6G 5f**Socken:** Tuna**Beskrivning**

I sydöstra delen av Vimmerby kommun ligger fastigheten Björkefall. På sluttningen ned mot Tunaån finns en beteshage med ett mycket välbevarat röjningsröseområde. Rösena ligger tätt och är av olika form och storlek. De ger ett ålderdomligt intryck och verkar vara utan påverkan i modern tid. Vid Lövåsa finns en ganska stor, öppen hagmark som består av en mosaik av gamla åkrar och naturlig fodermark. Torräng av fårsvingeltyp dominerar med inslag av hållmarkstorräng och rödvenfriskäng.

Flora och fauna

Trädskiktet i hagen utgörs av ek medan en finns i buskskiktet. Hävdgynnade arter är bl.a. vårbrodd, darrgräs, stor och liten blåklocka, stagg, bockrot, jungfrulin, kattfot och knägräs.

Bevarande av naturvärdena

Beteshävderna måste fortsätta. Ytterligare gödsling bör undvikas.

Litteratur och referenser

Natur i Östra Småland, Länsstyrelsens i Kalmar naturvårdsprogram 1997.

Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar Meddelande 1995:13

Inventering av ängs- och hagmarker. Vimmerby kommun. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:18

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, Jordbruksverket Rapport 2005:1.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, utdrag ur databasen Tuvan.

Ma 30 Kulltorp, ädellövskog**Naturvärde:** Klass III**Motiv:** N, B, K**Naturtyp:** Ädellövskog**Areal:** 7,7 ha**Skydd enligt Miljöbalken:****Status:** Nyckelbiotop SVS**Länsstyrelsens naturvårdsprogram:****Uppdaterat:** 2006-07-05**Ekon. karta:** 6G 5f**Socken:** Tuna**Beskrivning**

På båda sidor om länsväg 757 i höjd med Kulltorpasjön, finns en ädellövskog med ek som dominerande trädslag. Här finns även asp, vårtbjörk och klibbal. Buskskiktet utgörs av bl.a. gammal hassel. En mindre bäck rinner genom skogen. Området är blockrikt.

Flora och fauna

Gamla grova aspar är relativt vanligt förekommande. I asparna finns en hel del bohål och på träden växer rikligt med tickor och andra vedsvampar. De gamla grova ekarna innehåller också håligheter och även mulm. På torrträd och högstubbar ses hackmärken efter hackspettar. Död ved i form av lågor är tämligen vanligt.

Ekar och hasselbuskage

Foto: Björn Holm

Bevarande av naturvärdena

Skogen bör i princip få utvecklas fritt utan skogsbruksåtgärder. Några av de större ekarna som står högt upp kanske ska frihuggas för att gynna en viss del av den lägre faunan.

Litteratur och referenser

www.skogsstyrelsen.se

Ma 31 Kulltorpasjön

Naturvärde: Klass IV

Motiv: N

Naturtyp: Sjö

Areal: 25 ha

Skydd enligt Miljöbalken: Strandskydd

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: -

Uppdaterat: 2006-02-17

Sjöns koordinater enligt SMHI: 63 76 12-15 29 40

Avrinningsområde: 72 000 Marströmmen

Maxdjup: 9,9 m

Medeldjup: 2,5 m

Höjd över havet: 43,3 m

Ekon. karta: 6G 5f

Socken: Tuna

Beskrivning

Kulltorpasjön är belägen 11 km sydost om Tuna kyrka. Sjön omges av lövskog med en del barrskog vid den östra delen av sjön. Strax nedanför sjöns utlopp finns en ålkista.

Flora och fauna

Vid Smålands floras inventering noterades bl.a. vekt braxengräs, gul näckros, ålnate och gäddnate.

Kemikalisk/fysikalisk status

Kulltorpasjöns vatten har en god buffertkapacitet mot försurning och sjön är inte försurningshotad.

Vattnet är tämligen humusrikt och brunfärgat och med litet siktdjup.

Bevarande av naturvärdena

Utsläpp av försurande ämnen, närsalter och miljögifter samt markavvattning och storskaligt skogsbruk kan påverka Kulltorpasjöns ekologiska värden på ett negativt sätt och måste därför undvikas.

Litteratur och referenser

Kem/fys, Vimmerby kommun
Smålands flora, databas

Ma 32 Bredsjön

Naturvärde: Klass II

Motiv: Z

Naturtyp: Mesotrof sjö

Skydd enligt Miljöbalken: Strandskydd

Status:

Länsstyrelsens naturvårdsprogram: Klass III

Areal: 74 ha

Uppdaterat: 2006-02-17

Sjöns koordinater enligt SMHI: 63 77 18 – 15 30 00

Avrinningsområde: 72 000 Marströmmen

Maxdjup: 29 m

Medeldjup: 7,1 m

Höjd över havet: 49 m

Ekon. karta: 6G 5f

Socken: Tuna

Beskrivning

Bredsjön är en ganska näringsfattig sjö belägen i sydöstra hörnet av Vimmerby Kommun. Omgivningarna domineras av barrskog och hållmarker.

Norra delen av sjön är djup och ligger i en sprickdal medan södra delen är plan och grundare med flera öar.

Flora och fauna

Vid nätprovfiske 1994 fångades 9 olika fiskarter, abborre, mört, gädda, gers, braxen, sarv, benlöja, nors och lake.

Glacialrelikta kräftdjur: taggmärsla (*Pallasea quadrispinosa*), pungräka (*Mysis relicta*)

Vimmerby kommun

Stadshuset

598 81 VIMMERBY

0492-76 90 00, vxl

0492-76 90 98, fax

www.vimmerby.se